

बावनश्लोकी गुरुचरित्र

प्रकाशक-बा. ल. पाठक बुकसेलर, मोतीबाजार, मुंबई २

अथ

वावनश्लोकी गुरुचरित्र

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमद्वत्तात्रेयगुरवे नमः ।
अथ ध्यानम् ॥ श्लोकः ॥ दिगंबरं भस्मसुगंधलेपनं
चक्रं त्रिशूलं डमरुं गदां च ॥ पद्मासनस्थं रविसोमनेत्रं
दत्तात्रयं ध्यानमभीष्टसिद्धिदम् ॥ १ ॥ काषायवस्त्रं
करदंडधारिणं कमंडलुं पद्मकरेण शंखम् ॥ चक्रं
गदाभूषितभूषणाढ्यं श्रीपादराजं शरणं प्रपद्ये ॥ २ ॥
कृते जनार्दनो देवस्त्रेतायां रघुनंदनः ॥ द्वापारे राम-
कृष्णौ च कलौ श्रीपादवल्लभः ॥ ३ ॥ ॐ नमोजी
विघ्नहरा ॥ गजानना गिरिजाकुमरा ॥ जयजयाजी
लंबोदरा ॥ एकदंता शूर्पकर्णा ॥ १ ॥ श्लोक ॥
त्रिमूर्तिराजा गुरु तूंचि माझा ॥ कृष्णातिरीं वास
करुनि ओजा ॥ सद्भक्त तेथें करिती आनंदा ॥
त्या देव स्वर्गीं बघती विनोदा ॥ २ ॥ जयजयाजी

सिद्धमुनी ॥ तूं तारक भवार्णवांतुन ॥ संदेह होता
 माझे मनीं ॥ आजि तुवां कुडें केलें ॥ ३ ॥ ऐशी
 शिष्याची विनंती ॥ ऐकूनि सिद्ध काय बोलती ॥
 साधु साधु तुझी भक्ति ॥ प्रीती पावो श्रीगुरुचरणीं
 ॥ ४ ॥ भक्तजनरक्षणार्थ ॥ अवतरला श्रीगुरुनाथ ॥
 सगरपुत्रांकारणें भगीरथें ॥ गंगा आणिली भूमं-
 डळीं ॥ ५ ॥ तीर्थें असर्ती अपार परी ॥ समस्त
 सांडूनि प्रीति करी ॥ कैसा पावला श्रीदत्तात्री ॥
 श्रीपादश्रीवल्लभ ॥ ६ ॥ ज्यावरी असे श्रीगुरुची
 प्रीती ॥ तीर्थमहिमा ऐकावया चित्तीं ॥ वांछा
 होतसे त्या ज्ञानज्योती ॥ कृपामूर्ति यतिराया ॥ ७ ॥
 गोकर्णक्षेत्रीं श्रीपादयती ॥ राहिले तीन वर्षें गुप्ती ॥
 तेथूनि गुरु गिरिपुरा येती ॥ लोकानुग्रहाकारणें ॥ ८ ॥
 श्रीपाद कुरवपुरीं असतां ॥ पुढें वर्तली कैशी कथा ॥
 विस्तारूनि सांग आतां ॥ कृपामूर्ति दातारा ॥ ९ ॥
 सिद्ध म्हणे नामधारकासी ॥ श्रीगुरुमहिमा काय
 पुससी ॥ अनंतरूपें परियेसी ॥ विश्वव्यापक पर-

(३)

मात्मा ॥ १० ॥ सिद्ध म्हणे ऐक वत्सा ॥ अवतार
झाला श्रीपादहर्षा ॥ पूर्ववृत्तांत ऐकिला ऐसा ॥ कथा
सांगितली विप्रस्त्रियेची ॥ ११ ॥ श्रीगुरु म्हणती
जननीसी ॥ आम्हां ऐसा निरोप देसी ॥ अनित्य
शरीर तूं जाणसी ॥ काय भरंवसा जीविताचा
॥ १२ ॥ श्रीगुरुचरित्र कथामृत ॥ सेवितां वांछा
अधिक होत ॥ शमन करणार समर्थ ॥ तूंचि एक
कृपासिंधु ॥ १३ ॥ ऐकनि शिष्याचें वचन ॥ संतोष
करी सिद्ध आपण ॥ श्रीगुरुचरित्र कामधेनू जाण ॥
सांगता झाला विस्तारें ॥ १४ ॥ ऐक शिष्या शिरो-
मणी ॥ धन्य धन्य तुझी वाणी ॥ तुझी भक्ति श्रीगुरु-
चरणीं ॥ लीन झाली परियेसी ॥ १५ ॥ विनवी
शिष्य नामांकित ॥ सिद्ध योगियातें पुसत ॥ सांगा
स्वामि वृत्तांत ॥ श्रीगुरुचरित्र विस्तारें ॥ १६ ॥ ऐक
शिष्या नामकरणी ॥ श्रीगुरुभक्त शिखामणि ॥ तुझी
भक्ति श्रीगुरुचरणीं ॥ लीन झाली निर्धारें ॥ १७ ॥
ध्यान लागलें श्रीगुरुचरणीं ॥ तृप्ति नोहे अंतः-

वा. गु. २

करणी ॥ कथामृत संजीवनी ॥ आणिक निरोपावी
 दातारा ॥ १८ ॥ अज्ञान तिमिर रजनीत ॥ निजलों
 होतों मदोन्मत्त ॥ श्रीगुरुचरित्र वचनामृत ॥ प्राशन
 केलें दातारा ॥ १९ ॥ स्वामी निरोपिलें आम्हांसीं ॥
 श्रीगुरु आले गाणगापुरासी ॥ गौप्यरूपें अमर-
 पुरासी ॥ औदुंबरीं असती जाण ॥ २० ॥ सिद्ध
 म्हणे नामधारका ॥ ब्रह्मचारी कारणिका ॥ उपदेशीं
 ज्ञान विवेका ॥ तये प्रेतजननीसी ॥ २१ ॥ तुझा
 चरणसंपर्क होतां ॥ झालें ज्ञान मज आतां ॥ पर-
 मार्थीं मन ऐकतां ॥ झालें तुझे प्रसादें ॥ २२ ॥
 लोटंगणें श्रीगुरुसी ॥ जाऊनि राजा भक्तीसीं ॥
 नमस्कारी विनयेंसी ॥ एकभावे करूनियां ॥ २३ ॥
 शिष्यवचन परिसुनी ॥ सांगतां झाला सिद्धमुनी ॥
 ऐक भक्ता नामकरणी ॥ श्रीगुरुचरित्र अभिनव
 ॥ २४ ॥ सिद्ध म्हणे ऐक बाळा ॥ श्रीगुरुची
 अगम्य लीला ॥ सांगतां न सरे बहुकाळा ॥
 साधारण मी सांगतसें ॥ २५ ॥ श्रीगुरु म्हणती

ब्राह्मणासी ॥ नको भ्रमूरें युक्तीसी ॥ वेदांत न कळे
 ब्रह्मयासी ॥ अनंत वेद असती जाण ॥ २६ ॥
 चतुर्वेद विस्तारेंसीं ॥ श्रीगुरु सांगती विप्रासी ॥
 पुढे कथा वर्तली कैसी ॥ विस्तारावी दातारा ॥ २७ ॥
 नामधारक म्हणे सिद्धासी ॥ पुढील कथा सांगा
 आम्हांसी ॥ उल्हास होतो माझे मानसीं ॥ श्रीगुरु-
 चरित्र अतिगोड ॥ २८ ॥ पुढें कथा कवणेपरी ॥
 झाली असे गुरुचरित्रां ॥ निरूपावें विस्तारीं ॥
 सिद्धमुनी कृपासिंधू ॥ २९ ॥ श्रीगुरुचरित्र सुधा-
 रस ॥ तुम्ही पाजिला आम्हांस ॥ परी तृप्त नव्हे गा
 मानस ॥ तृषा आणिक होतसे ॥ ३० ॥ सिद्ध म्हणे
 नामधारका ॥ पुढें अपूर्व झालें ऐका ॥ योगेश्वर
 कारणिका ॥ सांगे स्त्रियांचे स्वधर्म ॥ ३१ ॥ पति-
 व्रतेची रीती ॥ सांगे देवांसी बृहस्पती ॥ सहगम-
 नाची फलश्रुती ॥ येणेंपरी निरूपिली ॥ ३२ ॥
 श्रीगुरु आले मठासी ॥ पुढें कथा वर्तली कैसी ॥
 विस्तारुनि आम्हांसी ॥ निरूपावें स्वामिया ॥ ३३ ॥

श्रीगुरु म्हणती दंपतीसी ॥ ऐका पाराशरऋषि ॥
 तथा काश्मीररायासी ॥ रुद्राक्षमहिमा निरूपिला
 ॥ ३४ ॥ पुढें कथा कैसी वर्तली ॥ विस्तारुनि सांगा
 वहिली ॥ मति असे माझी वेधिली ॥ श्रीगुरुचरित्र
 ऐकावया ॥ ३५ ॥ गाणगापुरीं असतां श्रीगुरु ॥
 महिमा झाला अपरंपारू ॥ सांगतां नये विस्तारू ॥
 तावन्मात्र सांगतसें ॥ ३६ ॥ ऐसा श्रीगुरु दातारू ॥
 भक्तजनां कल्पतरू ॥ सांगता झाला आचारू ॥
 कृपा करुनि विप्रांसी ॥ ३७ ॥ आर्त झालों मी
 तृषेचा ॥ घोट भरवीं गा अमृतचा ॥ चरित्रभाग
 सांगें श्रीगुरुचा ॥ माझे मन निववीं वेगीं ॥ ३८ ॥
 सिद्ध म्हणे नामधारका ॥ पुढें अपूर्व झालें ऐका ॥
 साठ वर्षे वांझ देखा ॥ पुत्रकन्या प्रसवली ॥ ३९ ॥
 सिद्ध म्हणे नामधारका ॥ अपूर्व वर्तलें आणिक
 ऐका ॥ वृक्षा झाला काष्ठ सुका ॥ विचित्र कथा
 परियेसा ॥ ४० ॥ जयजयाजी सिद्धमुनी ॥ तूं
 तारक या भवार्णवांतुनी ॥ नानाधर्म विस्तारुनि ॥

श्रीगुरुचरित्र निरूपिलें ॥ ४१ ॥ मार्गे कथानक
 निरूपिलें ॥ सायंदेव शिष्य भले ॥ श्रीगुरुंनीं
 त्यांसी निरूपिलें ॥ कलत्र पुत्र आणीं म्हणती
 ॥ ४२ ॥ श्रीगुरु म्हणती द्विजांसी ॥ या अनंत
 व्रतासी ॥ सांगेन ऐका तुम्हांसी ॥ पूर्वीं बहुतीं
 आराधिलें ॥ ४३ ॥ श्रीगुरु माझा मलिकार्जुन ॥
 पर्वत म्हणजे श्रीगुरुभुवन ॥ आपण नये आतां
 येथून ॥ सोड्ढनि चरण श्रीगुरुचे ॥ ४४ ॥ तूं
 भेटलासी मज तारक ॥ दैन्य गेलें सकळहि दुःख ॥
 सर्वाभीष्ट लाधलें सुख ॥ श्रीगुरुचरित्र ऐकतां ॥
 ॥ ४५ ॥ गाणगापुरीं असतां श्रीगुरु ॥ ख्याती
 झाली अपारू ॥ लोक येती थोरथोरू ॥ भक्त बहुत
 झाले असती ॥ ४६ ॥ सांगेन ऐका कथा विचित्र ॥
 जेणें होय पतित पवित्र ॥ ऐसें हें गुरुचरित्र ॥
 तत्परतेसीं परियेसा ॥ ४७ ॥ श्रीगुरु नित्य संग-
 मासी ॥ जात होते अनुष्ठानासी ॥ मार्गांत शुद्ध
 परियेसी ॥ शेतीं आपुल्या उभा असे ॥ ४८ ॥

(८)

त्रिमूर्तीचा अवतार ॥ वेषधारी झाला नर ॥ राहिले
प्रीतीं गाणगापुर ॥ कवण क्षेत्र म्हणूनियां ॥ ४९ ॥
तेणें मागितला वर ॥ राज्यपद घुरंधर ॥ प्रसन्न
झाला त्यासी गुरुवर ॥ दिधला वर परियेसा ॥ ५० ॥
रामभेटी घेउनी ॥ श्रीपाद आले गाणगाभुवर्नी ॥
योजना करिती आपुले मनीं ॥ गौप्य रहावें म्हणू-
नियां ॥ ५१ ॥ म्हणे सरस्वती गंगाधर ॥ श्रोतयां
करी नमस्कार ॥ कथा ऐका मनोहर ॥ सकळाभीष्ट
लाघेल ॥ ५२ ॥ इति श्रीगुरुचरित्रकथाकल्पतरौ
सिद्धनामधारकसंवादे द्विपंचायतश्लोकात्मकं गुरु-
चरित्रं संपूर्णम् ॥